

# syntesis.sk: fórum na základe konsenzusu

Martin Čierny

[www.martocierny.com](http://www.martocierny.com)

**V skratke:** Snažím sa príť na perfektný systém s webom ktorý slúži ako organizovaný priestor na odborné diskusie o rôznych verejných, spoločenských a politických témach. Každá diskusia má pevný časový limit 7 dní na dosiahnutie zhody. Cieľom je vytvoriť oficiálny záver (dokument), na ktorom sa členovia zhodli.

# ŠTATÚT A PROCEDURÁLNE USTANOVENIA DELIBERATÍVNEHO SYSTÉMU

## Preambula

Tento štatút upravuje organizačnú štruktúru, kompetencie, procesné postupy, pravidlá vedenia diskusií, pravidlá prijímania osôb do Rady členov, spôsob tvorby a validácie záverečných dokumentov a ďalšie právne a administratívne záležitosti týkajúce sa webovej platformy, ktorá slúži ako deliberatívne fórum pre odborné, verejné, spoločenské a politické diskusie (ďalej len „systém“). Všetky osoby zapojené do Systému (ďalej len „účastníci“) sa zaväzujú dodržiavať tento Štatút.

### Článok I — Vymedzenie pojmov

1. „Systém“ — webová platforma s funkciami deliberácie, hlasovania, dokumentácie a rolí.
2. „Účastník“ — fyzická osoba registrovaná v systéme.
3. „Nový člen“ — účastník, ktorý nie je členom rady členov a ktorý sa účastní neoficiálnych diskusií.
4. „Člen rady (rada)“ — kolektívny orgán najvyššej rozhodovacej právomoci v systéme.
5. „Diskusia“ — procesná jednotka otvorená na základe návrhu, pozostávajúca z etap a časových lehôt.
6. „Zapisovateľ“ — osoba poverená vypracovaním záverečného dokumentu po dosiahnutí zhody.
7. „Tábor“ — zoskupenie účastníkov v diskusii formujúce spoločný postoj v prípade rozporu.
8. „Zhoda“ — stav určený výsledkom hlasovania podľa pravidiel tohto štatútu.
9. „Nezhoda/rozpor“ — stav, keď nie je dosiahnutá požadovaná kvalifikovaná väčšina hlasov.

## **Článok II — Účel a zásady Systému**

1. Účelom systému je poskytovať organizovaný priestor pre odbornú a verejnú deliberáciu s cieľom dosiahnutia preukázateľných záverov a vytvorenia oficiálnych záverečných dokumentov.
  2. Systém sa riadi zásadami legality, transparentnosti, nestrannosti, ochrany menšína a zásadou rovnosti účasti.
- 

## **Článok III — Iniciácia a otvorenie diskusie**

1. Návrh na otvorenie diskusie môže podať iba člen rady. Návrh musí obsahovať vecný dôvod a objektívny názov.
  2. Návrh sa považuje za schválený a diskusia za otvorenú, ak nadpolovičná väčšina členov rady (minimálne 51 %) hlasuje „za“. Otvorením diskusie sa aktivuje sedemdňový časový úsek (ďalej len „základné obdobie“).
  3. Diskusia má dve paralelné režimy: (i) neoficiálny režim určený pre nových členov; (ii) oficiálny režim určený pre členov rady. Neoficiálny režim je kópia oficiálneho priebehu určená pre adaptačné a hodnotiace účely.
- 

## **Článok IV — Princípy priebehu diskusie a anonymita**

1. V oficiálnom režime majú členovia rady právo vystupovať anonymne; zákon o anonymite však zakazuje akékoľvek neoprávnené odhalenie identity anonymných účastníkov.
  2. Po uplynutí základného obdobia nasleduje hlasovanie o stave zhody. Iba výsledky oficiálnej diskusie podliehajú tomuto hlasovaniu; neoficiálna diskusia sa po základnom období uzatvára bez ďalšieho procesu.
- 

## **Článok V — Zhoda, vyhotovenie záverečného dokumentu a jeho schválenie**

1. V prípade, že členovia rady po základnom období hlasovaním potvrdia zhoda, poverený zapisovateľ vytvorí záverečný dokument v elektronickom formáte PDF.
  2. Obsah záverečného dokumentu musí obsahovať minimálne tieto náležitosti: titulný názov, dôvod otvorenia diskusie, iniciátora diskusie, dátum ukončenia, celkový počet zapojených členov, počet hlasov „za“, „proti“ a „zdržal(sa)/nehlasoval“, prehľad bodov a jednoznačné znenie záveru, meno zapisovateľa.
  3. Po zhotovení dokumentu nasleduje schvaľovacie hlasovanie členov rady; v prípade schválenia sa dokument považuje za relevantný, je publikovaný a archivovaný; v opačnom prípade je dokument vrátený zapisovateľovi na dopracovanie alebo je menovaný iný zapisovateľ rozhodnutím rady.
-

## **Článok VI — Rozpor, tvorba táborov a postupy pri nezhode**

1. V prípade, že hlasovanie po základnom období nepreukáže požadovanú mieru zhody (ktorá sa považuje za nadpolovičnú väčšinu v súlade s odsekom Článku III), výsledkom je rozpor.
2. V prípade rozporu sa diskusia transformuje na režim tvorby táborov; tábory predstavujú skupiny s jasne identifikovaným postojom. Počas tohto režimu platí zákonná štyri (4) dni dlhá lehota, počas ktorej musí každý tábor dosiahnuť internú zhodu svojho postoja.
3. Po potvrdení interných zhôd tábory iniciujú poslednú spoločnú sedemdňovú diskusiu, v ktorej sa všetci účastníci opäťovne pokúsia dosiahnuť konečnú zhody.
4. Ak konečné hlasovanie opäťovne skončí rozporom, rada hlasuje o ďalšom režime: (i) pokračovanie v režime táborov; (ii) ukončenie diskusie s konštatovaním nezhody.
5. V prípade ukončenia s nezhodou je zapisovateľ povinný vypracovať záverečný dokument, ktorý zahrnie výslovne všetky postoje jednotlivých táborov a procesné záznamy vedúce k nezhode.

---

## **Článok VII — Postupy vo vzťahu k prijímaniu členov rady a ochrana menšiny**

1. Nový člen môže byť navrhnutý a priyatý do rady len podľa pravidiel uvedených v tomto článku. Prijatie sa považuje za realizované iba v prípade, ak sa dosiahne kvalifikovaná väčšina hlasov rady — minimálne sedemdesiatpäť percent (75 %) všetkých hlasujúcich členov.
2. Každé zamietnutie kandidáta musí byť písomne odôvodnené na základe objektívnych hodnotiacich kritérií: etické správanie, forma a rozsah účasti v diskusiách, kvalita argumentácie a príspevkov. Zamietnutie založené výlučne na ideologickej či názorovej zhode alebo nezhode je bez právoplatného dôvodu zakázané.
3. Ak je kandidát zamietnutý opakovane (minimálne dvakrát), rozhodnutie podlieha opäťovnému preskúmaniu. Preskúmanie vykoná anonymná, desaťčlenná minirada, zložená náhodným výberom z členov rady; jej závery sú odporúčajúce povahy a predkladajú sa na konečné rozhodnutie rade.

---

## **Článok VIII — Pravidlá systému (procedurálne a disciplinárne ustanovenia)**

1. Pravidlá systému predstavujú záväzný súbor správania a procesných ustanovení, ktoré sú záväzné pre všetkých účastníkov systému.
2. Základné pravidlá zahŕňajú, bez obmedzenia, tieto povinnosti a zákazové ustanovenia:
  - a) **Etické správanie** — zákaz výsmechu, hanlivých útokov, osobných urážok, cielenej manipulácie a hromadného šírenia neoverených informácií; porušenie podlieha sankcii podľa disciplinárnych pravidiel.
  - b) **Transparentnosť rozhodnutí** — všetky rozhodnutia rady, vrátane hlasovaní a odôvodnení, musia byť zaznamenané a archivované v systéme prístupnom oprávneným osobám.
  - c) **Zákaz diskriminácie** — akékoľvek rozhodnutie o odmietnutí účasti alebo inú sankciu založenú výlučne na názoroch, politickom či náboženskom presvedčení, pôvode alebo inej chránenej charakteristike je prísne zakázané.
  - d) **Ochrana anonymity** — identita anonymných účastníkov oficiálnych diskusií je chránená a jej neoprávnené zverejnenie je disciplinárnym previnením.
  - e) **Povinnosť hlasovať** — člen rady, ktorý sa zúčastní diskusie, je povinný zúčastniť sa

príslušných hlasovaní; výnimky sú možné len na základe ospravedlnenia uznaného radou.

f) **Zákaz zahlcovania (spamu)** — zakazuje sa úmyselné zahlcovanie diskusných priestorov opakovane irelevantnými či rušivými príspevkami.

g) **Rešpektovanie procesných lehôt** — všetky lehôt a časové rámce sú záväzné; ich predĺženie alebo skrátenie možno vykonať len rozhodnutím rady v súlade s týmto štatútom.

h) **Zodpovednosť zapisovateľa** — zapisovateľ zodpovedá za súlad obsahu záverečného dokumentu s výsledkami hlasovania; vedomé skreslenie obsahu sa považuje za disciplinárne previnenie.

i) **Implementácia rozhodnutí** — vykonávacie a administratívne opatrenia prijaté radou sú záväzné pre všetkých účastníkov.

j) **Revízia pravidiel** — Rada je povinná iniciovať revíziu pravidiel minimálne raz za deväťdesiat (90) dní; iniciovanie revízie môže predložiť ktorýkoľvek člen rady.

3. **Zmena pravidiel** — ustanovuje sa, že pravidlá tohto systému možno meniť, dopĺňať alebo rušiť výlučne rozhodnutím rady, a to pri dosiahnutí minimálne deväťdesiat percent (90 %) súhlasných hlasov všetkých členov rady. Zmena pravidiel nadobúda účinnosť uplynutím štyridsiatich ôsmych (48) hodín od jej publikácie, pokial' rada rozhodnutím neustanoví iný deň nadobudnutia účinnosti. Zmena pravidiel nemá spätnú účinnosť vo vzťahu k už právoplatne ukončeným a zverejneným dokumentom, ak zákon alebo špecifické rozhodnutie rady neurčí inak.

---

## Článok IX — Disciplinárne opatrenia a sankcie

1. Porušenie povinností upravených týmto štatútom podlieha disciplinárному konaniu, ktoré môže viest' k napomenutiu, dočasnému pozastaveniu práv účastníka, sankcii v podobe zákazu účasti v diskusiách na stanovené obdobie až po vylúčenie z rady.
2. O uloženie sankcie rozhoduje rada na podklade disciplinárneho konania; rozhodnutie o vylúčení člena rady vyžaduje aspoň trojpäťinovú (3/5) väčšinu hlasov rady.

---

## Článok X — Záverečné ustanovenia

1. Tento štatút nadobúda účinnosť dňom jeho publikácie v systéme, pokial' nie je ustanovené inak.
2. Všetky predchádzajúce interné pravidlá a dokumenty, ktoré sú v rozporu s týmto štatútom, sa od dátumu účinnosti tohto štatútu rušia v rozsahu rozporu.
3. Právomoc uložiť a vykonať tento štatút patrí výlučne rade členov v rozsahu a spôsobom ustanoveným týmto štatútom.